

Protokół nr 7/2019

z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych

w dniu 10 kwietnia 2019 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Pan Krzysztof Michałkiewicz - Sekretarz Stanu w MRPiPS - Pełnomocnik Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pan Jacek Welter - Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Małgorzata Paprota - Z-ca Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Marlena Małąg - Prezes PFRON
- Pani Krystyna Wyrwicka - Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej
- Pani Ewa Rejment - Naczelnik Wydziału Do Spraw Rehabilitacji Zawodowej i Pomocy Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Elżbieta Gimiewicz - Naczelnik Wydziału Do Spraw Obsługi Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych
- Pani Małgorzata Wenek - specjalista - Wydział Do Spraw Komunikacji Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Izabella Michalak - referendarz - Wydział Do Spraw Komunikacji Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Lista obecności w załączeniu.

Nieobecność usprawiedliwili: Pan Michał Tomczak, Pani Renata Górna, Pan Aleksander Waszkielewicz (zastępstwo pełniła Pani Justyna Kucińska), Pani Natalia Marciniak - Madejska, Pan Tomasz Janiszewski oraz Pan Marek Łukomski (zastępstwo pełniła Pani Monika Kwiecińska).

Porządek posiedzenia

Część I

1. Przywitanie członków Rady przez Panią Przewodniczącą, Monikę Zimę-Parjaszewską.
2. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad.

3. Przedstawienie prezentacji pakietu „Mój Dom”- program Budynki bez barier i centra opiekuńczo-mieszkalne, wystąpienie pana Ministra Krzysztofa Michałkiewicza i Pana Dyrektora Jacka Weltera.
4. Dyskusja na temat pakietu „Mój Dom”
5. Projekt nowelizacji rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dotyczący Środowiskowych Domów Samopomocy typu D, wystąpienie Pani Dyrektor Krystyny Wyrwickiej.
6. Dyskusja po wystąpieniu Pani Dyrektor Krystyny Wyrwickiej
7. Przedstawienie prezentacji dotyczącej założeń projektu ustawy *o zatrudnieniu wspomaganym* przez Panią Naczelnik Ewę Rejment.
8. Dyskusja na temat wyżej wymienionej prezentacji.
9. Zakończenie obrad Rady.

Przebieg posiedzenia

Ad. 1 Posiedzenie otworzyła Pani Monika Zima-Parjaszewska, Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, przywitała wszystkich obecnych i oddała głos Panu Dyrektorowi.

Ad. 2 W głosowaniu nad porządkiem obrad wzięło udział 20 członków Rady, 20 głosowało za jego przyjęciem. Porządek obrad został przyjęty.

Ad. 3 Głos zabrał pan Minister Krzysztof Michałkiewicz, podkreślił rolę już dwóch funkcjonujących programów - usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i opieka wytchnieniowa. Obecnie Ministerstwo obserwuje na ile te dwa programy trafiają w zapotrzebowanie ON, ale patrząc po ilości zapytań jakie kierowane są do MRPiPS, to wydaje się że zapotrzebowanie jest bardzo duże.

Pan minister Krzysztof Michałkiewicz następnie przeszedł do prezentacji pakietu „Mój Dom”. Obecnie trwają intensywne prace nad programem „Budynki bez barier”. W Polsce jest bardzo wiele budynków nie przystosowanych dla ON i to zarówno budynki użyteczności publicznej jak i budynki wielomieszkaniowe.

Drugi program nad którym intensywnie pracujemy to „Centra opiekuńczo- mieszkalne”, ponieważ program dopiero powstaje bardzo pomocna będzie dla nas Państwa opinia.

Celem programu jest wsparcie dorosłych osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, poprzez umożliwienie im korzystania z systemu środowiskowego wsparcia i zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zapewnienie opieki i specjalistycznych usług dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób dorosłych, a także oferty usług całodobowego pobytu w Centrach opiekuńczo-mieszkalnych.

- Program jest elementem polityki społecznej państwa wobec osób niepełnosprawnych, w szczególności osób z tzw. grup „niskofunkcjonujących” w lokalnych społecznościach.
- Zakłada wsparcie realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego / powiatowego w zakresie usług opiekuńczych specjalistycznych usług opiekuńczych, które będą organizowane w Centrach opiekuńczo-mieszkalnych.
- Centra mają być przeznaczone dla 10-15 uczestników korzystających z usług dziennych, w tym dla 3 uczestników przebywających w ramach pobytu całodobowego.
- Program realizowany będzie w trybie naboru wniosków. Jednostki samorządu gminnego / powiatowego składać będą wnioski o finansowanie do wojewodów.

Program finansowany będzie w ramach środków z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, przewidywane środki na jego realizację to ok. 550 mln zł.

Pan Minister Krzysztof Michałekiewicz oddał głos panu Dyrektorowi Jackowi Welter, który przybliżył założenia programu „Budynki bez barier”.

Celem programu jest bezzwrotne dofinansowanie na pokrycie części wydatków związanych z dostępnością architektoniczną budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych (mieszkalnictwo komunalne, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie).

Możliwość przystosowania istniejących budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych poprzez likwidację barier architektonicznych (tj. budowa pochylni, podjazdów, dofinansowanie do budowy wind etc.) W ramach programu przewidywane jest udzielanie pożyczek i kredytów na bardzo dogodnych warunkach przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Liczymy, że program zostanie uruchomiony w tym roku, przewidywane środki na jego realizację na ten rok to ok. 40 mln zł.

Ad. 4 w dyskusji udział wzięli:

Pan Marek Kalbarczyk, Pani Anna Chwałek, Pan Krzysztof Kotyniewicz, Pan Tomasz Janiszewski, pan Robert Jagodziński, Pani Agnieszka Woźniak-Szymańska, pan Aleksander Waszkielewicz, Alicja Szatkowska

Odpowiedzi udzielali: Pan Minister Krzysztof Michałekiewicz, Pan Dyrektor Jacek Welter, Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz.

Jako pierwszy głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk, poruszył problem osób z dysfunkcją wzroku i słuchu, prosząc aby w przygotowaniach mających na celu poprawę funkcjonalności dla ON uwzględniać właśnie osoby z dysfunkcją wzroku i słuchu.

Odpowiedzi udzieli Pan Minister Krzysztof Michałekiewicz podkreślając, że podczas prac nad poprawą dostosowań dla ON zawsze brane pod uwagę są wszelkie rodzaje niepełnosprawności, ministerstwo zdaje sobie sprawę o problemach osób z dysfunkcją wzroku i słuchu. Dlatego w projektach uwzględniane są np. „windy mówiące”.

Następnie głos zabrała Pani Anna Chwałek, dopytując się o Centa opiekuńczo -mieszkalne, przede wszystkim o sposoby ich finansowania.

Odpowiedzi udzieliła Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz — przewidywane jest, że z Funduszu Solidarnościowego finansowane będą koszty utrzymani a w przeliczeniu na jednego podopiecznego oraz dofinansowanie do wyposażenia budynków.

Głos zabrała Pani Przewodnicząca Monika Zima -Parjaszewska pytając czy omawiany projekt przygotowany jest w formie jakiegoś dokumentu aby można się z nim zapoznać i się do niego odnieść.

Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz odpowiadając Pani przewodniczącej powiedziała, że projekt jest dalej konsultowany więc obecnie nie ma go w formie dokumentu.

Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz , podkreślił jak bardzo ważne są konsultacje, które pozwolą jak najlepiej przygotować pilotażowy program pakietu „Mój Dom”.

W dyskusji głos zabrała Pani przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska dopytując się o beneficjentów projektu mówiąc, iż są to osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności i pytając czy jeszcze bardziej projekt fokusuje się na tej grupie ON.

Odpowiedzi Pani Przewodniczącej udzieliła Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz mówiąc, że założenia są takie , że w pierwszej kolejności będą to osoby ze spektrum autyzmu i z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Prawdopodobnie to gminy będą odpowiedzialne za prowadzenie Centr opiekuńczo-mieszkalnych i pojawia się problem, co jeśli gmina nie będzie miała odpowiedniej liczby uczestników z tymi niepełnosprawnościami. Przewidywane jest przeprowadzanie kwalifikacji przyjęć do takich Centrów.

Po tej odpowiedzi Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zapytała się Pana Ministra Krzysztofa Michałkiewicza jak Rada mogłaby pomóc przy trwających pracach.

Głos zabrała Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz potwierdzając, że będziemy bardzo zobowiązani w sugestiach na ten temat, gdyż nie chcielibyśmy doprowadzić do sytuacji wykluczenia podopiecznego.

Głos w tej kwestii zabrał również Pan Dyrektor Jacek Welter podkreślając, że wszelkie wskazówki na podstawie doświadczenia jakie mają organizacje pozarządowe są wskazane ponieważ ułatwi to stworzenie bazy wyjścia do powstania nowego projektu.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska oddała głos kolejnemu uczestnikowi Panu Krzysztofowi Kotyniewiczowi. Pan Krzysztof zapytał czy organizacje pozarządowe, które będą chciały zapewnić dostępność do swoich siedzib osobom niepełnosprawnym będą mogły skorzystać ze środków - Budynki bez barier.

Odpowiedzi udzielił Pan Dyrektor Jacek Welter , jeśli siedziba organizacji pozarządowej będzie spełniać wymogi zawarte w programie to jak najbardziej tak.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska następnie oddała głos Panu Tomaszowi Janiszewskiemu, który wypowiedział się o sytuacji osób głuchoniewidomych i wystąpił z prośbą o wsparcie dla tych osób.

W odpowiedzi głos zabrał Pan minister Krzysztof Michałkiewicz, który powiedział, że po skończonych pracach nad obecnym projektem uwzględniającym daną grupę osób niepełnosprawnych, rozpoczną się nowe prace, które będą szczególnie uwzględniać inną grupę osób niepełnosprawnych np. osoby głuchoniewidome.

Następna osoba która zabrała głos jest Pani Alicja Szatkowska, która zadała dwa pytania, czy rzeczywiście wspólnoty mieszkaniowe będą mogły korzystać z programu Budynki bez barier?

i czy Centra opiekuńczo-mieszkalne będą mogły tworzyć tylko samorządy, czy też organizacje pozarządowe?

Odpowiedzi na pierwsze pytanie udzielił Pan Dyrektor Jacek Welter - wspólnoty mieszkaniowe nie będą wykluczone z programu, pod warunkiem że będą posiadały osobowość prawną, bo tylko takie podmioty będą brane pod uwagę w programie „Budynki bez barier”.

Na drugie pytanie odpowiadał Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz - w ramach programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” założenie jest o dofinansowywaniu samorządów (usługi opiekuńcze to zadania własne gmin), aby zwiększyć dostępność do usług opiekuńczych, ale nie oznacza to aby gmina nie mogła tych usług zlecić organizacja pozarządowym. To podobnie jak opieka wytchnieniowa- w miejscu zamieszkania jako opieka zastępcza, finansowana jest w 80%. Ale nie stoi nic na przeszkodzie aby zlecić to organizacja pozarządowym. Opieka całodobowa znajduje się w obowiązkach powiatu i my też tu namawiamy na współpracę z organizacjami po zarządowymi. Jeśli chodzi o wsparcie psychologów i szkolenia to zakładamy że będą zlecane organizacja pozarządowe. Zależy nam aby dostępność programów była szeroka.

Głos zabrał Pan Dyrektor Jacek Welter zwracając uwagę, że Ministerstwo uruchamia narzędzia finansowe a podmiotem który ma wdrażać programy są samorządy . Dużą rolę będą tu odgrywały organizacje po zarządowe, które powinny wywierać niejako wpływ na samorządy w realizacji powstałych programów mających na celu wsparcie ON.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska oddała głos Pani Prezes Agnieszce Woźniak-Szymańskiej, która przedstawiła propozycje rozwiązania przydzielania środków na opracowywane programy, skoro fundusze przyznawane są tylko samorządom aby samorządy dostawały dodatkowe punkty jeśli do współpracy będą zapraszały organizacje po zarządowe. Pani Prezes podkreśliła również jak ważne jest aby w przygotowywanych projektach uwzględnić grupę osób głuchoniewidomych oraz niewidomych i ociemniałych. Następnie Pani prezes zapytała się kto będzie konsultował w ramach

programu „Dostępność+”, czy to będą członkowie rady dostępności powołane przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju?

Odpowiedzi udzielił Pan minister Krzysztof Michałkiewicz- mówiąc, że w ramach programu Dostępność + konsultacje będą należały do Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, natomiast jeśli chodzi o programy Funduszu Solidarnościowego to my jako Ministerstwo MRPiPS będziemy się tym zajmować.

Głos zabrał pan Robert Jagodziński, który wyraził swoje spostrzeżenia, że obecnie skala oferty na usługi opiekuńcze, do wykorzystania w samorządach jest bardzo duża, ale samorządy patrzą na to tylko jak na dodatkowe zadanie. Dlatego organizacje pozarządowe powinny wywierać pozytywną presję na samorządy, aby wykorzystać wszystkie zasoby społeczne i pokazać, że to nie tylko jest to obowiązek samorządu ale także jest to w jego interesie. Jeśli chodzi o kwalifikacje do przyznania opieki w centrach opiekuńczo-mieszkalnych to powinien powstać zestaw kryterium co mierzyć a nie jak mierzyć dlatego, że obecnie trudno jest ustalić twarde ramy kwalifikacji ponieważ działamy na rzecz ON w różnych porządkach kwalifikacji.

Pani Przewodnicząca Monika Zima -Parjaszewska głos oddała kolejnemu uczestnikowi dyskusji Pani Annie Chwałek, która wyraziła swoje obawy co do samego nazewnictwa usług- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, czy nie będzie to wprowadzało zamieszania i pomyłek. Powinien być doprecyzowany zakres usług w Centrach opiekuńczo-mieszkalnych.

Odpowiada Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz- zapis, o którym mówiła Pani Anna Chwałek może budzić wątpliwości, ale w naszym zamiarze chodziło o pobyt całonocny ewentualnie całodobowy w Centrach opiekuńczo-mieszkalnych, tworząc ten zapis musieliśmy opierać się też na obowiązujących przepisach prawa o opiece społecznej, stąd pewnie powstały wątpliwości.

Następnie głos zabrał Pan Aleksander Waszkielewicz odnosząc się do słów Pana Dyrektora Jacka Weltera, o informowaniu samorządów o możliwościach finansowania programów dla ON przez organizacje pozarządowe. Organizacje chętnie się tego podejmują przystępując do konkretnych konkursów, ale trudno jest im przedstawić samorządom horyzontalnej problematyki, tak aby samorządy mogły zaplanować środki własne, ponieważ brakuje całościowej prezentacji pakietu SFWON. Jeśli byłaby ona udostępniona organizacji pozarządowym to chętnie by ją rozesłali do samorządów.

Odpowiada Pani Naczelnik Elżbieta Gimlewicz, informując, że na stronie Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest zakładka o realizowanych programach finansowanych z SFWON.

Następnie głos zabrał Pan Krzysztof Kotyniewicz, który zaproponował aby w ramach SFWON były zapewnione środki na szkolenie przysięgłych tłumaczy migowych.

Pan Tomasz Janiszewski zabrał głos mówiąc również o problemach osób z niepełnosprawnością słuchu, również podkreślił problemy z brakiem dobrze wyszkolonych tłumaczy języka migowego.

Ad. 5 Pani Przewodnicząca zamknęła tę część dyskusji prosząc Panią Dyrektor Krystyna Wyrwicką, o przedstawienie projektu nowelizacji rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dotyczącym Środowiskowych Domów Samopomocy typu D.

Pani dyrektor swoją wypowiedź zaczęła refleksjami iż należy jeszcze raz przeanalizować kształt Centrów opiekuńczo-mieszkalnych.

Następnie przeszła do meritum sprawy mówiąc, że pojawiało się wiele głosów w kwestii przyjmowania podopiecznych do środowiskowych domów opieki, mówiono że są one głuche na potrzeby ON, często z powodów finansowych. Dlatego powstała decyzja o konieczności zmian w rozporządzeniu dotyczącym Środowiskowych Domów Opieki. Do standardów został wprowadzony zwiększony stan zatrudnienia jeśli w placówce przebywają osoby ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną, pokój wyciszeni, trening umiejętności komunikacyjnych. Środowiskowe domy typu D będą przeznaczone dla osób ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnością sprzężoną lub można łączyć te dwie niepełnosprawności, jeśli będzie zachodziła taka potrzeba.

Planujemy również wycofać się z opłat za środowiskowe domy, ponieważ zyski nie są adekwatne do przedsięwzięcia, a dla wielu rodzin opłata stanowi problem. Jeśli chodzi o kryteria przyjęcia nie jest opracowany sztywny regulamin, wychodzę z założenia że z usług nie korzysta osoba która ich nie potrzebuje, lepiej przyjąć więcej osób niż pominąć kogoś potrzebującego. Zwiększyła się dotacja dla domów opieki na przestrzeni lat z poziomu 900 zł do 2200 zł, choć zdajemy sobie sprawę że i tak jest to za niska kwota. Wszystkie nowo powstałe domy opieki będą musiały spełniać nowe normy dostępności oraz wydłużony został czas dla istniejących ośrodków na dokonanie zmian w dostępności z nowymi normami.

Napływa do nas wiele postulatów związanych z prowadzeniem środowiskowych domów typu D, które dotyczą m.in. kryteriów przyjęć, jest wiele głosów za tym aby dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną powstały domy typu E, gdzie w placówce byłoby od 7-10 osób a w placówkach typu D od 5-10, gdzie obecnie jest od 15-60 osób. Duże obawy pojawiają się, że gminy nie będą chciały tworzyć środowiskowych domów zastawiając się brakiem środków, ale ja uważam że samorządy dostają bardzo duże dotacje i lepiej jest wspierać zadania własne samorządów niż coś robić od góry.

Ad. 6 Pani przewodnicząca otworzyła dyskusję po zakończonej prezentacji Pani Dyrektor Wyrwickiej. W dyskusji udział wzięli: Pani Anna Chwałek, Pan Aleksander Waszkielewicz, Pani Alicja Szatkowska, Pan Robert Jagodziński. Odpowiadają Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz, Pani Dyrektor Krystyna Wyrwicka

Dyskusję rozpoczęła Pan Anna Chwałek pytając się czy jest osobny dokument standaryzujący prowadzenie ŚDS typu D?

Na co odpowiedziała Pani Dyrektor Krystyna Wyrwicka, że nie ma osobnych dokumentów, wszystko zawarte jest w rozporządzeniu.

Drugie pytanie Pan Anny Chwałek czy skoro powstały nowe rodzaje domów pomocy społecznej, czy zwiększone zostanie dofinansowanie tych domów?

Odpowiedziała pani Dyrektor Krystyna Wyrwicka- zmiany rozporządzenia nie obejmują kwestii finansowych, finansowanie pozostaje na tym samym poziomie. Wojewodowie otrzymują budżet na dofinansowanie liczbę osób w ŚDS i jeśli w ciągu roku liczba podopiecznych się zmienia to środki te pozostają ruchome (nie musi ich zwracać do budżetu Państwa) i można je przeznaczyć wtedy na dofinansowanie ŚDS.

Następnie Pani Anna Chwałek stwierdziła brak większych dofinansowań powoduje duże braki kadrowe i to przede wszystkim dobrze wykwalifikowanej kadry co jest z niekorzyścią dla podopiecznych. Największy problem jest w okresie wakacyjnym gdy pracownicy idą na urlopy.

Do tej wypowiedzi ustosunkował się Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz potwierdzając, że widzi problem w opłacaniu dobrze wykwalifikowanej kadry w różnych dziedzinach społecznych i trzeba będzie się dobrze przygotować do zmian.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska oddała głos Panu Aleksandrowi Waszkielewiczowi, który podzielił się spostrzeżeniami poruszonymi na posiedzeniu Rady Działalności Pożytku Publicznego na Zespole ds. Społecznych, Rodziny i Dziedzictwa Kulturowego gdzie dyskutowano na temat rozporządzenia dotyczącego ŚDS typu D, w którym udział brali również przedstawiciel samorządu i rodzice dzieci ze spektrum autyzmu. Podstawowe pytanie jakie padło to czy Domy typu D spełniają potrzeby podopiecznych. Głos z samorządów mówił, że absolutnie nie spełniają, przede wszystkim z powodu zbyt małej kadry, dlatego że wielu podopiecznych potrzebuje wsparcia „1 na 1” . Połączenie dwóch grup ON jak ze spektrum autyzmu i niepełnosprawność sprzężona są na tyle skrajne, że mogą się stać dla siebie niebezpieczne. Zapis „LUB” w ustawie należało by zmienić. Wątpliwość budzi też wielkość domów (ilość podopiecznych) uważają że do placówki powinno być przyjmowanych mniej podopiecznych niż mówią o tym zapisy w ustawie.

Głos do tej wypowiedzi zabrał Pan Minister Krzysztof Michałkiewicz mówiąc , że przecież nikt nie mówi, że wszyscy podopieczni danego domu mają przebywać w jednym pomieszczeniu. Podopieczni takich domów dzieleni są na grupy dostosowane do ich niepełnosprawności.

Dalej Pan Aleksander Waszkielewicz mówił o kwestiach finansowych jako przykład podał małą placówkę niskobudżetową, gdzie nie tworzą osobnych stanowisk pracy dla dyrektora, księgowej czy pani sprzątającej tylko kadra nauczycielska pełniła po za swoimi obowiązkami dodatkowe obowiązki ewentualnie część zadań zlecała była firmom

zewnątrznym. Co jest przykładem na to że mała placówka nie zawsze musi być droższa w utrzymaniu niż duża.

Na spotkaniu pojawił się także głos aby gminy mogły dokładać swoje środki finansowe do utrzymania ŚDS.

Odpowiedzi udzieliła Pani Dyrektor Krystyna Wyrwicka. Zaczęła od tego, że w rozporządzeniu nie ma mowy o ŚDS od 10 osób tylko od 15 osób, co do wskaźnika opieki „Ina 3”, chętnie byśmy chcieli żeby był wskaźnik „Ina1”, ale za tym i tak nie idą większe pieniądze. W rozporządzeniu nie również mowy o tym że każde stanowisko pracy w Środowiskowych Domach to musi być osobna osoba. Istnieje możliwość dofinansowania Środowiskowych Domów przez gminy jeśli chcą na to przeznaczyć swój budżet ale my nie możemy do tego zmuszać.

Jeżeli chodzi o kwestie deinstytucjonalizacji to należy odwracać proporcje mniej instytucji więcej placówek prywatnych, ale nie jest możliwe całkowite zlikwidowanie placówek państwowych, nie ma takiego zjawiska w żadnym kraju. ŚDS są właściwą formą deinstytucjonalizacji bo podopieczny nie trafia do zamkniętego środowiska tylko korzysta z niego według własnych potrzeb. Alternatywą dla ON kończących edukację szkolną są WTZ i ŚDS.

Następnie głos zabrała Pani Alicja Szatkowska wyraziła swoje zdanie na temat łączenia opieki osób ze spektrum autyzmu i osób z niepełnosprawnością sprzężoną uważa że jest to dobre rozwiązanie i własne doświadczenie pokazują dobre efekty. W naszych placówkach przy opiece ON pomagają osoby bez odpowiedniego wykształcenia ale posiadające pasję i zaangażowanie.

Bardzo ważnym elementem jest udział rodziców dzieci niepełnosprawnych w zajęciach.

Ad. 7 Prezentację założeń projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym przedstawiła Pani Naczelnik Ewa Rejment.

Krótką prezentacją zatrudnienia wspomaganego:

Głównym celem prac nad projektem ustawy jest przygotowanie nowego, kompleksowego aktu prawnego - **ustawy o zatrudnieniu wspomaganym**.

Ustawa ma na celu:

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie i utrzymanie się na rynku pracy,
- wspieranie osób niepełnosprawnych w aktywizacji zawodowej i społecznej,
- stwarza ramy prawne dla funkcjonowania usługi zatrudnienia wspomaganego,
- stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby środowisk zrzeszających osoby niepełnosprawne i ich rodziny.

Osobami uprawnionymi będą - osoby niepełnosprawne- bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostająca w zatrudnieniu; w wieku aktywności zawodowej; w stosunku do której orzeczono upośledzenie umysłowe, chorobę psychiczną, epilepsję, chorobę narządu wzroku, całościowe zaburzenia rozwojowe lub zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu

- w przypadku zaliczenia do **znacznego** lub **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności oraz upośledzenie umysłowe, chorobę psychiczną, epilepsję lub całościowe zaburzenia rozwojowe - w przypadku zaliczenia do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności.

Realizatorami projektu byłoby: agencje zatrudnienia wspomaganego, Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, Wojewodowie

Podmioty zaangażowane w program to

- pracodawcy,
- podmioty realizujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- instytucje rynku pracy,
- otoczenie osób niepełnosprawnych.

Agencją zatrudnienia wspomaganego mógłby zostać podmiot, który spełni odpowiednie wymagania:

- będzie wpisany do rejestru agencji, utworzony przez gminę, powiat lub organizację pozarządową nie działającą w celu osiągnięcia zysku, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, wyodrębniony organizacyjnie i finansowo,
- Posiadający odpowiedni personel (m.in. trenerów pracy, doradcę zawodowego, pośrednika pracy),
- Dysponujący odpowiednim lokalem na świadczenie usługi,
- Odpowiedzialna za całość realizacji zatrudnienia wspomaganego, na odpowiednim poziomie.

Trener Pracy - funkcjonuje w ramach agencji zatrudnienia wspomaganego, jest to specjalista posiadający odpowiednie kompetencje i umiejętności potwierdzone certyfikatem, jest wsparciem osoby uprawnionej na wszystkich etapach, jest wsparciem pracodawcy, aktywnie poszukuje potencjalnych kandydatów do usługi i potencjalnych pracodawców, współpracuje z podmiotami realizującymi i odpowiedzialnymi za proces.

Sposób finansowania programu:

- zadanie obligatoryjne - realizowane corocznie na podstawie ustawy
- środki przekazywane wojewodom, którzy będą zawierali umowy z wybranymi w trybie konkursu agencjami zatrudnienia wspomaganego
- wysokość środków w agencji - uzależniona m.in. od stopnia i rodzaju niepełnosprawności oraz etapu, na jakim znajduje się osoba obejmowana wsparciem
- źródło - Solidarnościowy Fundusz Wspierania Osób Niepełnosprawnych.

Pani Naczelnik Ewa Rejment po krótko przedstawiła co się zmieniło w projekcie ustawy
-projekt został zgłoszony do prac rady ministrów i nie długo rozpoczną się nad nim prace.

W chwili obecnej regulujemy, kto będzie osobami uprawnionymi, kto będzie mógł być Agencją zatrudnienia, kto będzie mógł być trenerem pracy, zakres współpracy z PIP. Regulujemy role wojewody i przypisujemy określona rolę pracodawcom, bo bez nich ten proces nie będzie miał racji bytu. Chcemy aby Agencja łączyła potrzeby osób niepełnosprawnych i potrzeby pracodawców. Nie pomijamy też procesu finansowania, chcemy żeby była to usługa stale finansowana, żeby nie było problemu z płynnością finansową.

Ad. 8 W dyskusji udział wzięli: Pani Agata Gawska, Aleksander Waszkielewicz, Pan Robert Jagodziński, Pan Marek Kalbarczyk, Pan Tomasz Janiszewski. Odpowiedzi udzielała Pani Naczelnik Ewa Rejment.

Dyskusje rozpoczęła Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska pytaniem czy orzeczenie ZUS o niepełnosprawności, będzie brane pod uwagę i co z osobami obecnie zatrudnionymi.

Odpowiada Pani naczelnik Ewa Rejment - Orzeczenie ZUS i inne równoważne wchodzi w rachubę i pracujemy nad zapewnieniem ciągłości wsparcia również osób już pracujących.

Następnie głos zabrała Pani Agata Gawska pytając się w jaki sposób Urząd Pracy będzie kierował do zatrudnienia wspomaganego osoby już zatrudnione?

Czy tylko gminy i powiaty będą mogły tworzyć Agencje zatrudnienia wspomaganego, czy będą mogły o to starać się również podmioty komercyjne?

Kto będzie certyfikował Agencje?

Czy będzie można zawierać umowy wieloletnie z podmiotami wykwalifikowanymi?

Odpowiada Pani Naczelnik Ewa Rejment- niektóre kwestie są trudne do wyjaśnienia, na pewno łatwiej będzie Państwu zrozumieć wiele zagadnień mając już projekt ustawy.

Ja spróbuję odpowiedzieć na kilka kwestii

- osoba niepełnosprawna już zatrudniona, nie będzie potrzebowała wsparcia w zatrudnieniu a jedynie w utrzymaniu pracy więc nie będzie musiała korzystać z usług Urzędu Pracy w poszukiwaniu pracy

- Powiaty i gminy będą mogły tworzyć Agencje, np. będą mogły wyodrębnić z już istniejących ZAZ-ów podmiot jako Agencje, ale również organizacje pozarządowe będą mogły się o to starać, chcemy stworzyć równe szanse.

Pani Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zaproponowała aby mogło dojść do spotkania z Panią Naczelnik i osób zainteresowanych na osobną dyskusję i wyrażenie opinii organizacji w danej kwestii.

W dalszej części dyskusji czy nie lepiej byłoby aby UP był organem oceniającym a nie kierującym zapytał się Pan Robert Jagodziński.

Następnie głos zabrał Pan Aleksander Waszkielewicz zapytał się o certyfikowanie trenerów pracy, czy jest to konieczne, czy nie można zaufać Agencji i rozliczać jej z

efektów niż tworzyć biurokrację? Osoba certyfikowana nie oznacza, że będzie bardziej skuteczna niż osoba z doświadczeniem i zaangażowaniem.

Odpowiada Pani naczelnik Ewa Rejment- certyfikacje są potrzebne, bo potrzeba taka wpływa chociażby z Państwa środowiska, potrzebujemy wykwalifikowanych trenerów i zależy nam na stworzeniu standardów na poziomie światowym.

Następnie głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk, który wyraził swoje zdanie względem Agencji zatrudnienia- jeśli dana agencja będzie miała w swoim zakresie działań przygotowanie ON, która nigdy nie pracowała, do wejścia na rynek pracy, to można się zgodzić, co do kompetencji jakie powinien mieć trener pracy i osoby pracujące w agencji. Ale jeśli mamy do czynienia z osobą, która jest już wdrożona w rynek pracy to potrzebujemy wtedy wyłącznie dobrego sprzedawcy, który zapewni zatrudnienie osobie niepełnosprawnej.

Na pewno łatwiej by się dyskutowało gdybyśmy dysponowali projektem ustawy.

Następnie głos zabrał Pan Tomasz Janiszewski, który podkreślił jak ważne dla osoby głuchoniewidomej jest asystent, który pomógłby w znalezieniu pracy.

Temu właśnie ma służyć ustawa o zatrudnieniu wspomagany.

Następnie Pani Agata Gawska wyraziła swoje obawy co do konieczności certyfikowania organizacji pozarządowych, które mają w swoim statucie pomoc w zatrudnieniu, które działają od wielu lat na rynku pracy i mają bardzo duże doświadczenie.

Na koniec dyskusji Pan Aleksander Waszkielewicz wypowiedział się w kwestii certyfikacji, które pojawiły się nie z potrzeby rynku, a z powodu przyznawanych grantów na taki cel oraz poddał wątpliwość czy tworzenie uniwersalnych standardów zapewni pomoc osobom z różnymi niepełnosprawnościami.

Ad. 9 Pani Przewodnicząca podziękowała za spotkanie, poinformowała, że wszelkie informacje ze spotkania będą dalej rozsyłane drogą e-mailową i zamknęła posiedzenie.

Protokół sporządziła:

Izabella Michalak

07.05.2019 r.

Ministerstwo
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Krajowa Rada Konsultacyjna
do Spraw Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5,00-513 Warszawa
tel. 22 529 06 52